

Стратегияи
сиёсати давлатии ҷавонон дар
Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2020

1. Муқаррароти умумӣ

Стратегияи сиёсати давлатии ҷавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2020 (минбаъд Стратегия) ҳуҷҷати муайянкунандаи сиёсат буда, фаъолиятро инъикос менамояд, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи миёнамӯҳлат анҷом медиҳад ва ҷавобгӯи афзалиятҳои асосии Стратегияи рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2020 мебошад.

Стратегия барои муайян намудани мақсад, афзалият ва тадбирҳои нигаронида шудааст, ки татбиқи онҳо ба ҳалли вазифаҳои мубрами рушди иҷтимоию иқтисодии Тоҷикистон дар ҷаҳони муосир мусоидат менамояд. Стратегия барои даҳ сол пешбинӣ шуда, то соли 2020 тахмин менамояд ба мақсадҳои худ ноил гардад. Интихоби самтҳои стратегияи сиёсати давлатии ҷавонон метавонад танҳо ба натиҷаҳои таҳлил ва дурнамои равандҳои миёнамӯҳлат ва дарозмӯҳлати рушди ҳаёти иҷтимоию фарёангии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар асоси таҳлили ҳисобот ва ҳуҷҷатҳои расмӣ ошкор гардидаанд, асос ёбад. Чайр аз ин, Стратегия бояд дигаргуниҳоро, ки дар соҳаи фаъолияти ҳаётан муҳими ҷамъият ва давлат рӯй медиҳад, ба инобат гирад ва пешбинӣ намояд.

Дар Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ба Майлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон зикр гардидааст: "Ҳадафи сиёсати давлатии мо дар бахши ҷавонон тарбияи кадрҳо, мутахассисони донишманду соҳибмаърифат, насли дорои ҷаҳонбинии васеъ ва ҳислатҳои ватандӯстиву ватанпарастӣ мебошад.". Тавре маълум аст, яке аз омилҳои асосии рушди ҳар кишварро дар қатори дигар арзишҳои захираҳои инсонӣ, аз ҷумла ҷавонон ташкил медиҳад. Ин имкон медиҳад, ки сиёсати давлатии ҷавонон ҳамчун яке аз самтҳои муҳими рушди ҷомеа мавриди баррасӣ қарор дода шавад. Дар кишваре, ки вазъи демографӣ мунтазам афзоиш меёбад ва беш аз 35 фоизи аҳолиро насли ҷавон ташкил медиҳад, муайян намудани сиёсати давлатии ҷавонон аз нуқтаи назари сиёсӣ ва иҷтимоӣ аҳамияти калон дорад.

Ба сиёсати ҷавонон, ҳамчун бахши стратегӣ ва афзалиятноки сиёсати давлатӣ дар ҳамаи марҳилаҳои рушди ҷомеа тавачҷӯҳи махсус зоҳир мегардад.

Стратегияи мазкур ба шахрвандони ҷавони Ҷумҳурии Тоҷикистон аз синни 14 то 30 сола, аз ҷумла ҷавононе, ки дар вазъи душвори зиндагӣ қарор доранд ва ба оилаҳои ҷавон нигаронида шудааст.

Бинобар он ки қисми асосии аҳолии Тоҷикистонро шахрвандони то 30 сола ташкил медиҳанд ва синни миёнаи аҳоли ба 24,7 сол баробар аст, шахрвандони ҷавони мамлакат минбаъд захираи асосии меҳнати Тоҷикистонро ташкил хоҳанд дод ва фаъолияти меҳнати онҳо барои таъминоти иҷтимоии кӯдакон, маъҷубон ва калонсолон манбаи асосии маблағ маҳсуб меёбад.

Стратегияи сиёсати ҷавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд-Стратегия) то соли 2020 таҳия гардида, маймӯи самтҳои афзалиятнокро муайян менамояд, ки ба ҷавонон нигаронида шудааст ва вазифаҳоро фаро мегирад, ки ба иштироки ҷавонон дар татбиқи лоиҳаҳои афзалиятноки миллӣ алоқаманд мебошанд.

Барои таҳияи Стратегияи мазкур Шӯрои Ҷамоҳангсоз таъсис дода шуд. Ба ҳайати ин Шӯрои Ҷамоҳангсоз мутахассисони Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Маркази тадқиқоти стратегияи назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати фарёангии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин намоёндагони ташкилотҳои байналмилалӣ ва ҷамъиятӣ шомил гардиданд.

2. Зарурати қабули Стратегия

1) Чавонон объекти манфиатҳои миллию давлатӣ буда, яке аз омилҳои асосии таъмини рушди давлат ва ҷомеа ба ҳисоб мераванд. Ояндаи наслҳои нав бояд ба таври ногусастани ба вазифаҳои ҳифз, рушд ва эҳёи кишвар алоқаманд буда, вориси таърих ва фарҳангии бошанд.

Суботи сиёсати давлатии чавонон бо роҳи татбиқи самарабахши тадбирҳои маймӯҳ, ки вазифа, аҳамият ва нақши сиёсати давлатиро нисбат ба насли наврас муайян менамояд, таъмин мегардад.

Сиёсати давлатии чавонон дорои хусусияти фаъоли инноватсионӣ ва истехсолӣ буда, нерӯи меҳнатӣ ва эҷодии чавононро инъикос менамояд.

Татбиқи сиёсати давлатии чавонон ба фароҳам овардани шароити ҳуқуқӣ, иқтисодӣ ва ташкилӣ, кафолатҳои барои аз ҷониби чавонон интиҳоб гардидани роҳи зиндагӣ, худтатбиқнамоии шахсии чавонон, рушд ва дастгирии иттиҳодияҳои ҷамъиятии чавонону кӯдакон, ҳаракат ва ташаббусҳои нигаронида шудааст.

2) Сиёсати давлатии чавонон:

- ин сиёсати давлат дар самти танзими муносибатҳои чавонон ва давлат мебошад;

- ин низоми ташаккули афзалиятҳо ва ҷораҳои мебошад, ки барои фароҳам овардани шароит ва имконият ҷиҳати ба иҷтимоӣ самт бахшидани чавонон ва худтатбиқнамоии онҳо, рушди нерӯ ба манфиати кишвар ва мутаносибан ба рушди иҷтимоӣ иқтисодӣ ва фарҳангии мамлакат, таъмини рақобатпазирии он ва таҳкими амнияти миллӣ нигаронида шудааст;

- он аз ҷониби мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ бо иштироки иттиҳодияҳои ҷамъиятии чавонон ва кӯдакон, ташкилотҳои ҷайриҳуқуматӣ ва дигар шахсони ҳуқуқию воқеъ ташаккул ва татбиқ мегардад;

- самти стратегии давлатро ҷиҳати таъмини рушди иҷтимоӣ иқтисодӣ, сиёсӣ ва фарҳангӣ, дар чавонон ташаккул додани ҳисси ватанпарастӣ ва муҳаббат нисбат ба таърих ва фарҳанг, риояи ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шаҳрванд инъикос менамояд.

3) Мақсади асосии сиёсати давлатии чавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз фароҳам овардан ва таҳкими шароитҳои ҳуқуқӣ, иқтисодӣ ва ташкилӣ барои истиқрори шаҳрвандӣ ва худтатбиқнамоии иҷтимоии чавонон иборат мебошад.

4) Татбиқи мақсадҳои гузошташуда, амалӣ намудани чунин афзалиятҳои сиёсати чавононро дар назар дорад:

- дар чавонон ташаккул додани ҳисси ватанпарастӣ, рушди ахлоқ ва маънавии чавонон;

- таъмини ҳуқуқҳои иҷтимоии чавонон дар соҳаи меҳнат, маориф ва ҳифзи саломатӣ;

- фароҳам овардани шароит барои худтатбиқнамоии талаботи иҷтимоӣ иқтисодии чавонон, рушди зеҳнӣ ва ҷисмонии онҳо;

- дастгирӣ ва ҳавасмандгардонии ташаббуси мусбӣ ҷамъиятии чавонон;

- ҷалби чавонон ба равандҳои фарҳангӣ, иқтисодӣ, илмӣ ва маърифатии байналмилалӣ;

- ташаккули мавқеи фаъоли ҳаётӣ.

5) Татбиқи сиёсати давлатии чавонон аз ҷониби мақомоти ҳокимияти давлатӣ бояд бо дарназардошти принципҳои зайл амалӣ карда шавад:

- муносибати демократӣ нисбат ба чавонон, риояи ҳуқуқ ва озодиҳои шаҳрвандони чавон;

- инкишоф ва навоарӣ (рушд ва инноватсия);

- мақсаднок, воқеъбинона ва самарабахшии фаъолият дар асоси доимӣ;

- оммавият фарогирии пурраи чавонони кишвар, сарфи назар аз ҷинс, миллат, вазъи иҷтимоӣ ва мансубияти динӣ;

- муносибати тафриқавҷ бо дарназардошти масъалаҳои гурӯҳбандии иҷтимоӣ ва синнусолӣ;

- ҳимояи сурочавҷ ва дастгирии гурӯҳҳои чавонони аз ҷиҳати иҷтимоӣ осебпазир, аз ҷумла кӯдакони маъҷуб, атоғи аз ҷиҳати саломатӣ дорои имкониятҳои маҳдуд, бепарасторон, кӯдакон аз оилаҳои серфарзанд ва оилаҳои бо шароити номусоид.

6) Ин принципҳои асосии ташаккули сиёсати чавонон бояд аз ҷониби мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти қонунгузор ва иҷроия ба инобат гирифта шаванд ва чун яке аз омилҳои арзёбии фаъолияти онҳо нисбат ба рушди чавонон дар кишвар хизмат кунанд.

Риояи принципҳои мазкур имкон медиҳад, ки сиёсати давлатии чавонон хусусияти муттасил, воқеъ ва маймӯҳ дошта бошад, ворисии таърихӣ заруриро таъмин намуда, дар татбиқи самтҳои асосии он методология ва самтбахшии ягонро фароҳам орад.

Аз мавқеи ҷавонон дар ҳаёти ҷамъиятию сиёсӣ, боварӣ ба ояндаи дурахшон ва фаъолнокии онҳо самти рушди Тоҷикистон дар ҷодаи дигаргунсозиҳои демократӣ алоқаманд аст. Маҳз ҷавонон бояд муқовимат бар зидди таҳдидҳои глобалӣ омода бошанд.

Дар шароити ҷаҳонишавӣ ва муҳожирати иҷборӣ ҷавонон бояд пешбарандаи ҷояҳои сабурию таҳаммулпазирӣ, рушди фарёангии тоҷик ва таҳкими муносибатҳои байниҳамдигарии наслҳо ва миллатӣ бошанд.

Яке аз масъалаҳои мубраме, ки дар назди ҷавонон истодааст, таъмин нашудан бо манзили зист мебошад, ки аз кӯҳнаю фарсуда шудани фонди манзил ва инкишоф наёфтани механизми қарздиҳии ипотека барои насли ҷавон вобастагӣ дорад.

Маълум аст, ки ҷавонон аксаран бо сатҳи баланди қобилияти сафарбарӣ, фаъолнокии зеҳнӣ ва саломатӣ аз дигар гурӯҳҳои аҳоли фарқ мекунанд. Маҳз ҷавонон ба шароитҳои нави зиндагӣ зуд мутобиқ мегарданд. Ҳамзамон, дар назди ҷомеа вазифагузошта шудааст, ки норасоҳо ва талафоти вобаста ба масъалаҳои мубрамо, ки ҷиҳати ба ҷомеа фарогирии ҷавонон, ҳамгирии онҳо ба фазои ягонаи иқтисодӣ, сиёсӣ, иҷтимоӣ ва фарёангӣ алоқаманданд, ба қадри имкон коҳиш диҳад.

Таҳлили гузаронидашуда ва дурнамои шароити рушди Тоҷикистон, инчунин проблемаҳои ҷавонон дар даҳсолаи наздик таҳияи муносибати нави стратегиро нисбат ба сиёсати давлатии ҷавонон талаб менамояд.

3. Мақсад ва принципҳои татбиқи Стратегия

7) Мақсади сиёсати давлатии ҷавонон аз рушд ва татбиқи нерӯи ҷавонон манфиатҳои Тоҷикистон иборат мебошад. Сиёсати давлатии ҷавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти рушди иҷтимоӣ иқтисодӣ, дар асоси принципҳои зайл таҳия ва татбиқ мегардад:

- муайян намудани самтҳои афзалиятнок;
- ба инобат гирифтани манфиат ва талаботи гурӯҳҳои мухталифи ҷавонон;
- иштироки ҷавонон дар таҳия ва татбиқи самтҳои афзалиятнокии сиёсати давлатии ҷавонон;
- ҳамкориҳои мутақобилаи давлат, институтҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва намоёндогони бизнес;
- шаффофияти иттилоот;
- мустақилият ҷиҳати баҳодиҳии натиҷаҳои Стратегия.

8) Стратегия системаи самтҳои афзалиятнокии сиёсати давлатии ҷавононро дар Тоҷикистон баррасх менамояд.

Лоихаҳое, ки барои татбиқи самтҳои афзалиятнок таҳия гардидаанд, ба ҷавонони Тоҷикистон нигаронида шуда, имкон медиҳанд ҷавонон сарфи назар аз ҷинс, миллат, касб, маҳали зист ва мақоми иҷтимоӣ дар он ба таври баробар иштирок намоёнд.

4. Самтҳои афзалиятнокии сиёсати давлатии ҷавонон

9) Бо дарназардошти миқёси вазифаҳое, ки дар назди кишвар истодаанд ва маҳдудияти воқеии захираҳои рушд бояд ҷунин самтҳои афзалиятнок эътироф гарданд, ки метавонанд фароҳам овардани шароитро барои ба иҷтимоӣ ҷалб гардидани ҷавонон ва худтатбиқкунии самарабахши онҳоро таъмин намоёнд, инчунин имконият диҳанд, ки ҷавонон проблемаҳои мавҷударо мустақилона ва судманд ҳал кунанд. Ҷунин муносибат ба беҳбудии сифати зиндагии насли ҷавон ва дар маймӯъ ба рушди кишвар мусоидат хоҳад кард, ки ба ҳам алоқаи ногустастанҳ доранд.

10) Бо дарназардошти тамоюли рушди иҷтимоӣ иқтисодӣ ва ҷамъиятию сиёсии Тоҷикистон барои дурнамои миёнамӯҳлат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон сиёсати давлатии ҷавонон тибқи самтҳои афзалиятнокии зайл татбиқ мегардад:

- ҷалби ҷавонон ба амалияи иҷтимоӣ ва игилоотонии онҳо дар мавриди имкониятҳои воқеии рушд;
- инкишофи фаъолияти эҷодкоронаи ҷавонон;
- ҳамгирии ҷавонони дар вазъи душвори зиндагӣ қарордошта ба ҳаёти ҷомеа.

11) Сиёсати давлатии ҷавонон барои муттаҳид соختани захираҳои давлатӣ ва ҷайридавлатӣ даъват шудааст, ки он барои мақсадҳои зайл хусусияти байнидоравии ҳамкориҳои муштаракро дар назар дорад:

- чалби босуботи чавонон ба ҳаёти чамъият ва инкишофи малакаи фаъолияти мустақилонаи ҳаётан муҳими шахрвандони чавони кишвар, иттилоотонҳ дар мавриди рушду такомули минбаъдаи онҳо ҳам дар чумхурҳ ва ҳам дар чомаи чаҳонҳ, инчунин фарйанги истифодаи инкишофи шахсият ва чома, ки имкон медиҳад чавонон нерӯи худро дар амал татбиқ намоянд, ба қувваи худ ва ояндаи худ боварӣ дошта бошанд;

- муайян намудан, пешбарӣ кардан ва дастгирии фаъолнокии чавонон ва дастовардҳои онҳо дар соҳаи иҷтимоию иқтисодҳ, чамъиятию сиёсҳ, эҷодию варзишҳ, ки имконият медиҳад чавонон қобилияти худро зоҳир намоянд, нерӯи худро дар амал татбиқ кунанд ва дар кишвари худ шоистаи эътироф гарданд;

- ба ҳаёти комил чалб намудани чавононе, ки ҷиҳати ҳамгироҳ бо чома ба мушкилот рӯ ба рӯ шудаанд, маъҷубон, хатмқунандагони муассисаҳои таълимӣ барои кӯдакони ятим, кӯдакони бесаробон, муассисаҳои махсуси таҳсилотҳ барои онҳое, ки дорои қобилияти маҳдуд мебошанд, муассисаҳои махсуси таълимию тарбиявии шакли пӯшида, ҷабрдидагони зӯрварӣ, кӯчбастагон ва муҳочирон, шахсоне, ки аз ҷойҳои маҳрумият аз озодҳ ҷавоб шудаанд, намояндагони халқҳои маҳаллҳ ва камнуфуз, инчунин чавонон аз оилаҳое, ки дар вазъи ногувори иҷтимоҳ қарор доранд, бекорон, шахсони бо ВНМО (Вируси норасоии масунияти одам) сироятшуда ва шахсони истеъмолқунандаи маводи саҳттаъсир.

12) Чунин системаи самтҳои афзалиятноки сиёсати давлатии чавонон ба беҳбудии вазъи зиндагии насли чавон, афзоиши саҳми онҳо ҷиҳати рақобатпазирии кишвар мусоидат намуда, ҳамзамон оқибати иштибоҳотро, ки маъмулан барои насли чавон хос аст, ба қадри имкон қоҳиш медиҳад.

13) Барои татбиқи самтҳои афзалиятноке, ки чалби чавонноро ба ҳаёти чамъият ва иттилоотонии онҳо дар хусуси имкониятҳои имконпазири рушд дар Тоҷикистон дар бар мегирад, лоиҳаҳои зайл пешбинӣ шудаанд:

- Барномаи "Чавонони Тоҷикистон";
- Барномаи давлатии "Тарбияи ватандӯстии чавонони Ҷумҳурии Тоҷикистон";
- Барномаи рушди саломатии чавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.

14) Мақсадҳои асосии барномаҳо мусоидат дар татбиқи самарабахши сиёсати давлатии чавонон оид ба ташаккул ва рушди шароити ҳуқуқӣ, иҷтимоию иқтисодҳ ва ташкилҳ барои амалӣ намудани имкониятҳои чавонон, тарбияи рӯҳию маънавҳ ва ҳуқуқӣ, тарзи ҳаёти солим ва инкишофи ҷисмонҳ иборат мебошад.

5. Тадбирҳо барои татбиқи Стратегия

15) Айни замон таҷрибаи зиёди қор бо чавонон ба даст омадааст. Аксари онҳо вазифаҳои алоҳидаро муваффақона анҷом додаанд ё ба гурӯҳҳои алоҳидаи чавонон нигаронида шудаанд, аммо дар амалияи умум истифодаи онҳо ҳамчун маймӯи ҷорабиниҳои алоҳида, ки ба ҳам алоқаманд нестанд ва аз ҷониби идораҳои мухталиф татбиқ мегардиданд, сурат мегирифт, ки самарабахшии системавии заруриро таъмин карда натавонист.

Стратегия дар татбиқи сиёсати давлатии чавонон муносибати лоиҳавиро ба сифати асос баррасӣ карда, онро мутобиқи се афзалиятҳои дар боло зикргардида муайян мекунад.

Стратегия мақсад ва нишондиҳандаҳои асосии ҳар як лоиҳаро муайян менамояд. Мӯҳтавои мушаххаси онҳо аз ҷониби ҳуди чавонон ва ташкилотҳое, ки онҳоро намояндагӣ мекунанд, дар ҳудуди чумхурҳ ташкил гардида, амалӣ менамоянд. Ҳамин тавр, ҳар қадом лоиҳа фаъолияти лоиҳавҳ ва инноватсионии ҳамон ташкилот ва иттиҳодияи чамъиятии чавонон ва ташаббусҳоро муттаҳид месозад, ки метавонад намудҳои беҳтарини татбиқро пешниҳод намояд ва он усули нисбатан самарабахши ноил гардидан ба мақсадро таъмин месозад.

6. Механизми татбиқи Стратегия

16) Барои ноил гардидан ба мақсадҳои Стратегияи мазкур қорҳ намудани механизмҳои таъсири мустақим ба чавонон талаб карда мешавад, ки самарабахшии баланд ва ба таври фаврҳ идорақунии равандҳои вобаста ба чавонон бамиёномадаро таъмин менамояд.

Аз ин рӯ, самтҳои афзалиятноки Стратегияи мазкур лоиҳаҳоеро пешбинӣ менамояд, ки дар сатҳи ҷумҳуриявҳ ва маҳаллҳ татбиқ карда мешаванд. Дар доираи лоиҳаҳо дар сатҳи ҷумҳуриявҳ ҷорабиниҳое дастгирӣ меёбанд, ки нисбат ба тамоми чавонони кишвар нигаронида шудаанд, аз ҷумла маърақаҳои оммавҳ, барномаҳо, озмунҳо, иқдомҳои чавонон мебошанд. Дар доираи лоиҳаҳо дар сатҳи минтақавӣ барои халли вазифаҳое, ки

хамин Стратегия ва барномаи миёнамӯҳлати рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудаанд, шароитҳо фароҳам оварда мешаванд.

Барои ҳар як лоиҳа Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо иштироки мақомоти ваколатдори корҳо бо субъектҳои ҷавонони Ҷумҳурии Тоҷикистон асосноксозии техникую иқтисодиро таҳия менамояд, ки он мақсадҳои самти афзалиятноки дахлдори Стратегияро дар бар гирифта, ба афзалиятҳои асосии ҷумҳуриявӣ ва маҳаллӣ, инчунин нишондиҳандаҳои сиёсати давлатии ҷавонон асос ёфтааст. Ба ин кор ташкилотҳои илмӣ ва созмонҳои ҷамъиятии ҷавонон ҷалб карда мешаванд.

Барои ҷалби иҷрокунандагони самти афзалиятнок, қабл аз ҳама аз ҳисоби мақомоти ваколатдори кор бо субъектҳои ҷавонони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ташкилотҳои ҷамъиятӣ, ки дар соҳаи ҷавонон фаъолият менамоянд, озмун гузаронида мешавад. Матлаби интиҳоби озмун лоиҳа ва чорабиниҳои хоҳанд буд, ки ба ҳалли як ё якчанд вазифаҳои муайяннамудаи Стратегия ва самти дахлдори афзалиятнок нигаронида шудаанд.

Иттилоот дар бораи лоиҳаҳои, ки дастгирӣ ёфтаанд, ташкилотҳои ҷолиб, натиҷаҳои пешбинишаванда ва мӯҳлатҳои татбиқи онҳо ба маълумоти ҷомеа расонида мешаванд, аз ҷумла дар доираи корҳои, ки шабакаи таъсисшавандаи иттилоотии ҷавонони Тоҷикистон доир менамояд.

Дар сатҳи ҷумҳуриявӣ барои татбиқи самтҳои афзалиятноки Стратегия мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сиёсати ҷавонон масъул мебошад, фаъолиятро дар ҳамкорӣ бо институтҳои ҷомеаи шаҳравандӣ ва илмӣ анҷом медиҳад. Дар сатҳи минтақавӣ воҳидҳои сохтории дахлдори мақоми ваколатдори ҳокимияти давлатӣ оид ба кор бо ҷавонон масъул мебошад.

7. Шароите, ки барои татбиқи Стратегия зарур аст

17) Барои ноил шудан ба мақсадҳо ва ҳалли масъалаҳои муайяннамудаи Стратегия фароҳам овардани шароити ташкилию ҳуқуқӣ ва моддию молиявӣ талаб карда мешавад.

Мутобиқи муқаррароти Стратегияи мазкур бояд ба санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ки ба тақмили механизми ҳамкории мутақобилаи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар татбиқи самтҳои афзалиятноки сиёсати давлатии ҷавонон нигаронида шудааст, таҷйиру иловаҳо ворид карда шаванд.

18) Барои татбиқи Стратегия бояд нерӯи кадрӣ сиёсати давлатии ҷавонон ва ташкилотҳои ҷайриҳуқуматӣ ташаккул ёбанд, ки инро дар назар дорад:

- муайян намудани стандартҳои давлатии таҳсил вобаста ба номгӯи ихтисосҳои, ки дар системаи мақомот ва ташкилотҳои татбиқкунандаи сиёсати давлатии ҷавонон пешниҳод гардидаанд;

- тайдиди талаботи тарифию таҳассусӣ нисбат ба мутахассисоне, ки дар соҳаи сиёсати давлатии ҷавонон фаъолият мекунад;

- тақмили системаи тайёр намудани кадрҳо дар соҳаи сиёсати давлатии ҷавонон дар доираи гузаронидани сиёсати ягонаи давлатӣ дар самти таҳсилот дар заминаи муассисаҳои шабакаи амалкунандаи таълимӣ.

19) Бо мақсади таъмини татбиқи самарабахши тадбирҳои сиёсати давлатии ҷавонон бояд системаи омилҳо ва нишондиҳандаҳои баҳодихии натиҷабархши онҳо муқаррар карда шаванд, ки робитаи мутақобилаи тадбирҳои сиёсати давлатии ҷавонон ва дигаргуниҳои ҳаёти ҷавононро инъикос менамоянд. Таҳияи чунин система азнавсозии омори давлатиро дар соҳаи сиёсати давлатии ҷавонон, аз ҷумла таҳия ва тайдиди талаботи мавҷуда ва нишондиҳандаҳои иттилоотиро талаб мекунад, ки вазъи ҷавононро дар соҳаҳои асосии ҳаёти иҷтимоию иқтисодии кишвар тавсиф менамояд.

20) Чорабиниҳо оид ба татбиқи Стратегия аз сарчашмаҳои асосии зайл амалӣ карда мешаванд:

- бучети ҷумҳуриявӣ;

- буйети мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ;

- маблагҳои ҷайрибучетӣ.

21) Маблаггузориҳои чорабиниҳо оид ба татбиқи Стратегия дар доираи маблагҳои сурат мегиранд, ки барои татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон дар буйети давлатӣ барои солҳои дахлдор пешбинӣ шудаанд.

8. Натиҷаҳои татбиқи Стратегия, мониторинг ва баҳодихии самарабахшии он

22) Натиҷаи асосии татбиқи Стратегия бояд аз беҳтар намудани вазъи ҷавонон дар ҷомеа иборат буда, ба афзоиши саҳми насли ҷавон дар рушди кишвар мусоидат намояд.

Ба натиҷаҳои пешбинишаванда беҳтар намудани вазъи ҷавонон, баланд бардоштани сатҳи саломатӣ ва сифати хизматрасониҳои маърифатӣ, афзоиши даромади насли ҷавон ва даромади аҳолии калонсоли ҷумҳурӣ дар муқоиса бо даврони гузашта вобаста мебошад.

23) Натиҷаи саҳми ҷавонон дар рушди иҷтимоию иқтисодӣ, ҷамъиятию сиёсӣ ва иҷтимоию фарёангии кишвар аз инҳо иборатанд:

- зиёд гардидани шумораи ҷавонон, ки соҳиби таҳсилот гардидаанд (на поёнтар аз сатҳи таҳсилоти миёнаи касбӣ);

- кам гардидани теъдоди насли ҷавоне, ки дорои сатҳи ниҳоят ками даромад мебошад, ки аз сатҳи ҳадди ақали рӯзгузаронӣ поёнтар аст;

- паст кардани сатҳи бекорӣ байни ҷавонон;

- паст кардани сатҳи қонуншиканӣ байни ҷавонон;

- баланд бардоштани самаранокии кор, сатҳи соҳибкорӣ, эҷодӣ ва варзишии ҷавонон;

- баланд бардоштани сатҳи худташқилӣ ва худидоракунии ҷавонон дар ҳаёти ҷомеа;

- афзоиши Шумораи ҷавононе, ки дар интиҳоботи мақомоти сатҳҳои мухталифи ҳокимият иштирок менамоянд.

24) Дар қатори тадбирҳои аввалиндараҷаи татбиқи Стратегия таҳияи системаи баҳодихии самарабахшии сиёсати давлатии ҷавонон ва вазъи ҷавонон дар Тоҷикистон баррасӣ мегардад, ки миқдори омилҳо бо дарназардошти нишондиҳандаҳои ба он дохилгардида ҳангоми ташаккул муайян карда мешавад. Ба сифати омилҳои асосии баҳодихии самарабахшии сиёсати давлатии ҷавонон таъсири тадбирҳои андешидашуда ба беҳтар гардидани вазъи ҷавонон дар ҷомеа, афзоиш ва сифати фаъолнокии ҷамъиятӣ ва иҷтимоию иқтисодии ҷавонон ба инобат гирифта мешавад.

Азбаски Стратегия дорои хусусияти маймӯҳ мебошад, дар он таҳияи системаи ченакҳо дар назар дошта шудааст, ки имкон медиҳад беҳтар намудани сифати вазият ҷавонон бо нишондиҳандаҳои умумии инкишофи вазъ дар кишвар муқоиса карда шавад.

Манбаи иттилооти ибтидоӣ аз маълумоти мониторинги вазъи ҷавонон дар Тоҷикистон, баҳодихии сифати нақш ва мавқеи сиёсати давлатии ҷавонон дар беҳбудии ин вазъ иборат мебошад, ки ба ҳамаи иштирокчиён ва намояндагони сурочавҳ пешниҳод мегардад.

Низомии ташаккулёбандаи андоза ва андозагирандагон имконияти анҷом додани таҳлили фаврии тадбирҳои Стратегия, пешгӯии вазъи ҷавонон ва ошкор намудани вазифаҳои мубрами Стратегияи давлатии ҷавонро барои дурнамои кӯтоҳмӯҳлат ва миёнамӯҳлат таъмин менамояд.

Ба ҷайр аз ин ба системаи ҷамъоварии маълумоти назорати давлатии оморӣ дар қисми инъикоскунандаи вазифаҳои мубрам ва афзалиятҳои сиёсати давлатии ҷавонон, ки бо ҳамин Стратегия асоснок шудааст, таҷйирот ворид карда мешавад.

9. Муқарроти хотимаӣ

25) Дар шароити муносири ҷомеа ва талаботи афзуншаванда нисбат ба сармояи инсонӣ сиёсати давлатии ҷавонон бояд василаи рушд ва дигаргунсозӣ дар кишвар гардад. Ин аз ҳамаи иштирокчиёни раванди истиқрори иҷтимоии ҷавонон таҳия ва муттасил татбиқ намудани муносибатӣ талаб менамояд, ки ба ҷалби мустақими насли ҷавон ба ҳалли проблемаи худӣ ва вазифаҳои умумимиллӣ нигаронида шудааст.

Доираи васеи вазифаҳои сиёсати давлатии ҷавонон метавонад танҳо тавассути истифодаи муносибатҳои лоиҳавӣ, ташаккули системаҳои лоиҳаҳои ҷавонон, ки ба самтҳои афзалиятноки Стратегия асос ёфта, аз ҷониби ҷавонон ва ҷомеа дарк ва талаб мегарданд, ҳал карда шавад.

Он дар ниҳояти кор барои худташқилии ҷавонон ва тамоми аҳоли, инкишофи ташаббуси ҷавобгӯи миқёси вазифаҳо, ки дар назди Тоҷикистон истодаанд, рушди неқӯаҳволии шаҳрвандон ва тақмили муносибатҳои ҷамъиятӣ шароити устуворро фароҳам меорад.